

XV Liceum Ogólnokształcące
im. Narcyzy Żmichowskiej w Warszawie

**PROGRAM RELIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO
SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO**

Program doradztwa zawodowego dla liceum ogólnokształcącego zawiera:

- I. Podstawę prawną
- II. Wstęp, założenia ogólne programu i definicje pojęć
- III. Cele ogólne doradztwa zawodowego
- IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów
- V. Warunki i sposoby realizacji programu
- VI. Ewaluację programu

Opracowała **dr Jolanta Konkowska**

I. Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179 poz. 1845)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 Prawo Oświatowe (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 996)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 60)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018, poz. 1675)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017, poz.1591 z późn. zm.)
- Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)
- Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 Maja 2004 - 9286/04
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2018, poz. 1601)
- Rozporządzenie z dnia 2 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2019 poz. 1322)

II. Wstęp, założenia ogólne programu i definicja pojęć

Działalność edukacyjno-wychowawcza jest podstawowym zadaniem placówki szkolnej i stanowi ważny etap życia młodego człowieka. Edukacja szkolna przypada na szczególny okres rozwojowy młodego człowieka związany z odkrywaniem siebie, swoich zainteresowań i możliwości. Szkoła jest miejscem, gdzie uczeń przygotowuje się nie tylko do zdobycia jak najlepszych wyników egzaminacyjnych umożliwiających mu wybór wymarzonych studiów. Miarę jego edukacyjnego sukcesu stanowi nade wszystko odkrywanie w sobie umiejętności, jakie go stanowią, talentów, które posiada. To one są wymiernym świadectwem XV Liceum Ogólnokształcącego im. Narcyzy Żmichowskiej w Warszawie tzw. „Szkoły sukcesu”, która potrafi obudzić w młodym człowieku ciekawość, poznawcze zdumienie oraz pasję poszukiwania prawdy o świecie, który go otacza. W procesie tym dziedzina doradztwa zawodowego odgrywa coraz większe znaczenie, otwiera nowe perspektywy przed nauczycielami, wychowawcami, uczniami, jak również rodzicami.

Dojrzewanie młodego człowieka potrzebuje fachowej pomocy ze strony doradcy zawodowego, co do uświadomienia mu potrzeby zdobywania niezbędnych umiejętności do wyboru określonej ścieżki zawodowej. Na okres szkolny przypada etap poszukiwań związany szczególnie z budowaniem własnej tożsamości osobowej, często przenikniętej

nadmiernym krytycyzmem względem siebie i innych oraz dużą podatnością na wpływ otoczenia. Sugestie dotyczące określonego zawodu niekoniecznie mogą mieć realne odzwierciedlenie w potencjale ucznia czy w rzeczywistych potrzebach dynamicznie zmieniającego się dzisiaj rynku pracy. W związku z tym zajęcia z doradztwa zawodowego w szkole powinny pomagać uczniom w prawidłowym rozpoznaniu potencjału edukacyjno-zawodowego oraz rozwijaniu w nich tożsamości grupowej jako istotnego elementu funkcjonowania społecznego.

Doradztwo zawodowe jest ważnym ogniwem wzmocnienia procesu edukacyjnego szkoły, przyczyniającym się do wzrostu jej skuteczności dzięki współpracy z lokalnymi firmami i zakładami pracy. Udzielenie profesjonalnej pomocy młodemu człowiekowi może zapobiec przypadkowości w podejmowaniu ważnych decyzji życiowych. Rozwijanie umiejętności zarządzania własnym czasem, tworzenie stopni kariery zawodowej, planowanie i wytrwałe dążenia do wyznaczonych celów pomoże uczniom w kształtowaniu ich charakteru. Praca nad sobą, nad własną motywacją wiąże się z sensownością podjętych wyborów i przyczynia się do wzrostu zaangażowania uczniów w sam proces edukacyjny. Wdrożenie działań w zakresie doradztwa zawodowego w XV Liceum Ogólnokształcącym im. N. Żmichowskiej stanowi zatem wartość dodaną oferty edukacyjnej szkoły i z pewnością przyczynia się do wzrostu jej prestiżu w społeczności lokalnej.

Niewątpliwie nowe trendy w orientacji zawodowej we współczesnym świecie zakładają kształcenie młodzieży w sposób świadomy, dojrzały, harmonijny, by byli zdolni do nabywania potrzebnych kompetencji społecznych. W ten sposób współczesna szkoła, przy wsparciu doradcy zawodowego, będzie zdolna przygotowywać swoich wychowanków do twórczego bycia w świecie oraz jego przekształcania dla dobra ich samych, jak i środowiska lokalnego. Zmieniający się rynek pracy, jego dynamika zawodowa wymusza niejako potrzebę bycia otwartym, umiejącym odnaleźć się w nowej rzeczywistości. Szkoła i studia wyższe zatem powinny przygotować ucznia do bycia osobą kreatywną, zdolną do krytycznego myślenia, odpowiedzialną, umiejącą podejmować wybory zgodne z wyznawanymi wartościami. Konieczność reorientacji zawodowej nie będzie porażką czy niemożliwym problemem do rozwiązania, lecz stanie się szansą, wyzwaniem, które należy podjąć, by zmieniać na lepsze otoczenie, lokalną społeczność, a także siebie samego.

Niniejszy program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczniów liceum ogólnokształcącego systemowej koncepcji doradztwa zawodowego, rozumianego jako uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Głównym założeniem programu jest dobór treści zajęć w odniesieniu do procesu świadomego kształtowania własnej kariery z uwzględnieniem zmian rozwojowych uczniów, które warunkują ich realizację na każdym etapie edukacyjnym.

Zgodnie z modułową strukturą programu w każdej klasie są realizowane cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów: Poznawanie własnych zasobów; Świat zawodów i rynek pracy; Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Treści są sukcesywnie pogłębiane w kolejnych latach kształcenia. Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia na poziomie liceum ogólnokształcącego, co umożliwia uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą, a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

DEFINICJA POJĘĆ

Doradztwo zawodowe – świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji. (por.: K. Lelińska: Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji, (1999) Problemy poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego Nr 2/11. s. 29).

Informacja zawodowa – zbiory danych potrzebnych do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego osoby oraz rodzajów odcinanych decyzji. (por.: K. Lelińska: Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu metodą zajęć praktycznych. (1985). WSiP. s. 35).

Doradca zawodowy – osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową, a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej. (por.: Klasyfikacja Zawodów i Specjalności. 1995. Wyd. MPiPS. Tom V, Zeszyt 2, cz. II. s. 497).

Wewnątrzszkolny program doradztwa zawodowego – ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. (opr. A. Łukaszewicz).

Informacja edukacyjna – zbiory danych potrzebnych do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem i nabywaniem kwalifikacji. (opr. G. Sołtysińska).

III. Cele ogólne doradztwa zawodowego

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Pomoc uczniom w zakresie szeroko rozumianego doradztwa zawodowego powinna być dostępna na każdym etapie kształcenia. Współczesny rynek pracy zmienia się w szybkim tempie i wymusza konieczność wielokrotnego podnoszenia przez pracownika swoich kwalifikacji, a nawet zmiany zawodu. Ciągłe podnoszenie kwalifikacji lub ich zmiana stają się czynnikami na trwałe wpisanymi w życiorys każdego pracownika.

Sytuacja taka wymusza konieczność opracowania takiego systemu doradztwa zawodowego (w szczególności na poziomie szkół), który zapewni uczniom nie tylko poznanie możliwości zdobycia pożądanego zawodu oferowanego przez szkoły i uczelnie, ale także umożliwi rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, umiejętności oraz zainteresowań. Ponadto system doradztwa powinien zapewnić poznanie procesu aktywnego poszukiwania

pracy, podejmowania decyzji, a także możliwość kształcenia umiejętności radzenia sobie ze zmianami na rynku pracy.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego wpisuje się w ogólny system doradztwa zawodowego. Obejmuje on ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

IV. Treści programowe oraz cele szczegółowe

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

1. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całożyciowego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

- 1.1 Określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego; określa swoje mocne i słabe strony;
- 1.2 Sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.3 Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 Rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 Analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej; uwzględnia zachodzące zmiany i strategie jako element życia człowieka;
- 1.6 Określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

- 2.1 Analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;

2.2 Analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach na nim funkcjonujących w kontekście wyborów edukacyjno- zawodowych;

2.3 Porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy – w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;

2.4 Określa znaczenie i wskazuje możliwości różnych form aktywizacji zawodowej;

2.5 Przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;

2.6 Charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

3.1 Korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;

3.2 Określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

3.3 Analizuje możliwości uzupełniania, uzyskiwania i poszerzania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.4 Wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

4.1 Ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

4.2 Sporządza Indywidualny Plan Działania (IPD) – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

4.3 Dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi;

Cele ogólne i cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego są spójne z celami kształcenia ogólnego w liceum ogólnokształcącym. Cele uwzględniają najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego i zadania szkoły oraz cele edukacji poszczególnych przedmiotów (podstaw przedsiębiorczości, wiedzy o społeczeństwie, języka polskiego, języka angielskiego itp...) co umożliwi realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz na dodatkowych zajęciach edukacyjnych oraz innych zajęciach, wspomagających uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu realizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

KLASA I

L.P	Tematyka zajęć uwzględniający treści programowe	Odbiorcy	Termin	Osoby prowadzące
1.	Moje zasoby i nieodkryte obszary.(1.1)	Kl. I	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
2.	"Portfolio, czyli dokumentuj i organizuj swój rozwój.(1.2)	Kl. I	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
3.	Zdrowie w pracy. Zdrowa praca. (1.3)	Kl. I	Cały rok szkolny	Nauczyciele biologii, Doradca zawodowy, Pedagog
4.	Wady i zalety wykonywania danego zawodu. Planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej.(1.4)	Kl. I	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
5.	Moje predyspozycje zawodowe. (1.5)	Kl. I	Cały rok szkolny	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Doradca zawodowy Psycholog
6.	Moje wartości a praca i etyka zawodowa w literaturze i kulturze. (1.6)	Kl. I	Cały rok szkolny	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog,

KLASA II

L.P	Tematyka zajęć uwzględniający treści programowe	Odbiorcy	Termin	Osoby prowadzące
1.	Wybieram zawód. Moja mapa zawodów. (2.1)	Kl. II	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
2.	Zderzenie z rynkiem pracy nie musi boleć. (2.2)	Kl. II	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
3.	Zatrudnienie ma znaczenie. (2.3)	Kl. II	Cały rok szkolny	Nauczyciel podstaw przedsiębiorczości
4.	Moje pierwsze doświadczenie zawodowe. (2.5)	Kl. II	Cały rok szkolny	Nauczyciel podstaw przedsiębiorczości
5.	Krótki występ i długie przygotowanie - czyli jak się przygotować do rozmowy o pracę.(2.7)	Kl. II	Cały rok szkolny	Nauczyciel podstaw przedsiębiorczości
6	Instytucje rynku pracy - charakterystyka. (2.9)	Kl. II	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy

KLASA III

L.P	Tematyka zajęć uwzględniający treści programowe	Odbiorycy	Termin	Osoby prowadzące
1.	Wykorzystanie nowych technologii i Internetu w poszukiwaniu pracy. (3.1)	Kl. III	Cały rok szkolny	Nauczyciele Wychowawcy
2.	Dlaczego warto uczyć się przez całe życie? (3.2)	Kl. III	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
3.	Zintegrowany System Kwalifikacji - co to jest i do czego służy?(3.3)	Kl. III	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
4.	Czy dobrze wybrałem? - wybór profilu klasy a wymagania rekrutacyjne wyższych uczelni.(3.4)	Kl. III	Cały rok szkolny	Nauczyciel wiedzy o społeczeństwie

KLASA IV

L.P	Tematyka uwzględniający treści programowe	zajęć	Odbiorycy	Termin	Osoby prowadzące
1.	Bądź menedżerem planowania swojej drogi edukacyjno - zawodowej. Techniki zarządzania sobą w czasie. (4.1)		Kl. IV	Cały rok szkolny	Nauczyciele Wychowawcy
2.	Bez planu nie zadziała - Tworzenie Indywidualnego Planu Działania (IPD) cz. I (4.2) Bez planu nie zadziała - Tworzenie Indywidualnego Planu Działania (IPD) cz. II (4.2)		Kl. IV	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy
3.	Etapy podejmowania decyzji Techniki pomocne przy podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych. (4.3)		Kl. IV	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy

V. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

1. Podczas grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
2. Podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
3. W trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców, m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych;
4. W formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego lub innych specjalistów (psycholog, pedagog), wychowawców, nauczycieli z wykorzystaniem testów predyspozycji zawodowych;
5. Podczas innych działań realizowanych w szkole, np. szkolnych projektów lub poza nią, np. udział w Targach Edukacyjnych, itp.

Działania związane z doradztwem zawodowym są zaplanowane w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego (WSDZ) i realizowane przez całą kadrę pedagogiczną pod kierunkiem doradcy zawodowego.

Działania doradcze obejmujące rodziców uczniów w formie pedagogizacji mają na celu przygotowanie ich do wspierania swoich dzieci w planowaniu kariery oraz w podejmowaniu i zmianach decyzji edukacyjno-zawodowych.

W realizację programu doradztwa zawodowego są włączeni przedstawiciele instytucji zajmujących się doradztwem zawodowym – zwłaszcza specjaliści z poradni psychologiczno-pedagogicznych, Powiatowego Urzędu Pracy, przedstawiciele pracodawców oraz innych instytucji edukacyjnych (uczelnia wyższych, szkół policealnych).

Doradztwo zawodowe na poziomie liceum ogólnokształcącego jest ukierunkowane na:

1. Kształtowanie proaktywnych postaw uczniów wobec pracy i edukacji,
2. Kształtowanie sprawczości uczniów, tj. przekonania, że są podmiotami własnych działań i są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.
3. Kształtowanie właściwego odniesienia do wartości i etyki zawodowej;
4. Wspieranie uczniów przy weryfikacji podjętych już decyzji zawodowych i podejmowaniu kolejnych wyborów.

Zajęcia doradztwa zawodowego są planowane w sposób, który umożliwia wykorzystanie metod aktywizujących, dobieranych z uwzględnieniem m.in. wieku uczestników zajęć oraz celów, jakie mają być osiągnięte. W trakcie zajęć uczeń planuje, podejmuje działania, decyduje i je argumentuje.

Testy predyspozycji i zainteresowań zawodowych pełnią funkcję wspomagającą, a ich wyniki omawia się indywidualnie z uczniem.

Na zajęciach związanych z doradztwem zawodowym planuje się w miarę możliwości i zasadności korzystać z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych co zwiększy ich atrakcyjność i jednocześnie usprawni kompetencje kluczowe uczniów.

Jedną z możliwości realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym jest wolontariat. Pozwala on na sprawdzenie przez uczniów stopnia dopasowania własnych predyspozycji i preferencji do środowiska pracy związanego z konkretnym zawodem. Ponadto kształtuje postawę pracy polegającą na samodzielnym i odpowiedzialnym planowaniu zadań i ich konsekwentnej realizacji. Ważnym elementem wolontariatu jest również kształtowanie kompetencji obywatelskich i orientacji prospołecznej.

Realizacja zajęć odbywa się zgodnie z obowiązującym Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego (WSDZ).

VI. Ewaluacja programu

Ewaluacja wewnętrzna programu będzie realizowana w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Efektem ewaluacji będzie doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, rodziców i nauczycieli zaangażowanych w doradztwo zawodowe oraz potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy. Realizacja programu będzie monitorowana poprzez analizę tematyki zajęć, rozmowy z uczniami i nauczycielami oraz analizę wyników obserwacji.